

Dosarul nr. 3ra-208/22
2-20104760-01-3ra-23022022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. V. Sîrbu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Clima, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

20 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Veaceslav Pahomii
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată a lui
Veaceslav Pahomii împotriva Consiliului municipal Chișinău și Primăriei
municipiului Chișinău cu privire la anularea actului administrativ
împotriva deciziei din 9 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care
a fost respins apelul depus de Veaceslav Pahomii și menținută hotărârea din 26 mai
2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani

constată:

La 25 august 2020, Veaceslav Pahomii a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Consiliului municipal Chișinău și Primăriei municipiului Chișinău cu
privire la anularea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că la 19 februarie 2020, a adresat Consiliului
municipal Chișinău, Primăriei municipiului Chișinău o cerere prealabilă, prin care a
solicitat încheierea contractului de vânzare-cumpărare asupra terenului cu
nr. cadastral XXXXX, modul de folosință pentru construcții, situat pe adresa mun.
XXXXX str. XXXXX sectorul XXXXX, identificat prin schema de situație a
terenului avizat la 2 august 2019, ca teren ce urmează a fi eliberat „servituți”, ca
teren de construcție pentru fiul mai mare Dumitru Pahomii, căsătorit, cu doi copii
minori la întreținere, în vederea îmbunătățirii situației locative a gospodăriei.

A menționat reclamantul că acest teren este aferent casei de locuit și
construcțiilor de pe această adresă.

La fel, a precizat că a folosit acest teren de peste 50 ani, a achitat sistematic
impozite prevăzute legal pentru acest teren.

A comunicat că în gospodărie locuiesc 4 familii (soțul, soția, fetița tutelată, părinții pensionari, fiul mai mare cu familia și cu doi copii, fiul mai mic cu familia și un copil).

Toți locuiesc în trei camere, dânsul fiind nevoit să doarmă cu soția în bucătărie.

Astfel, utilizarea terenului aferent sus menționat pentru construcția casei de locuit pentru fiul mai mare, ar permite îmbunătățirea considerabilă a condițiilor locative de trai a familiei Pahomii.

A relatat că la 30 iulie 2020, prin intermediul oficiului poștal, a primit decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 7/13-26 din 10 iunie 2020 cu privire la transmiterea în proprietate privată a terenului din str. XXXXX mun. XXXXX, prin care a fost transmis lui Veaceslav Pahomii în proprietate privată, ca urmare a vânzării-cumpărării la preț normativ, terenul nr. 1 din str. XXXXX, număr cadastral XXXXX, cu suprafața de 673 m² pentru exploatarea și deservirea casei de locuit particulare și a construcțiilor accesorii existente, conform planului anexat; a fost exclusă poziția nr. 1516 (parcela cu numărul cadastral XXXXX) din anexa la decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 11/52 din 23 decembrie 2014 despre delimitarea terenurilor proprietate municipală din sectorul XXXXX; a fost format bunul imobil (terenul nr. 2 cu suprafața de 486 m²) din str. XXXXX, proprietate municipală din domeniul privat, destinat caselor de locuit individuale, prin separare din bunurile imobile cu numerele cadastrale XXXXX și XXXXX, corespunzător planului anexat.

A invocat dezacordul cu decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 7/13-26 din 10 iunie 2020, considerând-o ilegală, ca fiind contrară prevederilor legii, prin adoptarea acestui act administrativ, fiindu-i cauzată o vătămare gravă a dreptului său și a familiei sale.

A evidențiat reclamantul că a prezentat probe și înscrisuri care confirmă faptul că a posedat acest teren și l-a folosit mai mult de 50 ani, a achitat impozite și a plătit taxe locale, are o familie numeroasă, în casă unde locuiesc peste 11 persoane, printre care și un copil care a fost luat sub tutelă.

Ținând cont de faptul că, la moment terenul litigios este liber, a considerat că prin nesoluționarea cerințelor sale îi este lezat dreptul constituțional cu privire la locuință.

Și-a întemeiat pretențiile în temeiul dispozițiilor art. 3, 16, 19, 25, 26 din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000, art. 10, 11, 12 Cod funciar, art. 166-167 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, anularea deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 7/13-26 din 10 iunie 2020 cu privire la transmiterea în proprietate privată a terenului din str. XXXXX lui Veaceslav Pahomii și obligarea Consiliului municipal Chișinău de a-i atribui în proprietate privată, ca urmare a vânzării la preț normativ terenul nr. 1 cu suprafața de 673 m² și terenul 2 cu suprafața de 486 m² din str. XXXXX mun. XXXXX pentru exploatarea și deservirea casei de locuit particulare și a construcțiilor accesorii existente conform planului.

Prin hotărârea din 26 mai 2021 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Veaceslav Pahomii.

La 4 iunie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ, Veaceslav Pahomii a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 29 iulie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ, a fost prezentată motivarea apelului.

Prin decizia din 9 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Veaceslav Pahomii și menținută hotărârea din 26 mai 2021 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani.

În consolidarea soluției adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au stabilit că la 22 septembrie 2020, între Primăria municipiului Chișinău și Veaceslav Pahomii a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare a terenului cu suprafața totală de 673 m², nr. cadastral XXXXX situat în mun. XXXXX str. XXXXX, însă Veaceslav Pahomii solicită și terenul nou format prin separare, cu nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 486 m².

Prima instanță și instanța de apel au constatat lipsa temeiurilor prevăzute de lege, care ar îndreptăți reclamantul/apelant să beneficieze de atribuirea lotului de pământ la preț nominal pentru îmbunătățirea condițiilor de trai și construcția casei, fără respectarea ordinii succesiunii (rândului) stabilite în listele pentru îmbunătățirea condițiilor de trai la locul de trai, ținute de organele administrației publice locale.

Mai mult, reclamantul/apelant solicită terenul în speță pentru fiul său, care este major, are capacitate deplină de exercițiu, respectiv, poate și urma să se adreseze personal cu solicitarea corespunzătoare, în vederea îmbunătățirii condițiilor de trai.

Astfel, instanțele de judecată ierarhic inferioare au ajuns la concluzia că nu pot fi acceptate alegațiile reclamantului/apelant precum că familia sa a folosit terenul aferent casei de locuit timp de 50 de ani și a achitat impozitele, or aceste argumente nu constituie temei pentru a admite cerința cu privire la transmiterea în proprietate a terenului litigios, circumstanțele expuse nefiind translative de proprietate.

La fel, instanțele de judecată au reținut că atribuirea unui lot de pământ pentru construcția casei de locuit particulare din intravilanul mun. XXXXX se efectuează prin intermediul licitației publice, conform art. 77 alin. (5) din Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28 decembrie 2006, la dorința proprietarului terenului, la caz, administrația publică locală.

La 29 noiembrie 2021, Veaceslav Pahomii a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 9 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

La 25 ianuarie 2022, Veaceslav Pahomii a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 9 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

În susținerea recursului a invocat că instanța de apel s-a abținut de a se expune concret pe marginea argumentelor lui reflectate în conținutul cererii de apel motivate și în conținutul suplimentului la cererea de apel.

Astfel, cu toate că decizia recurată este una voluminoasă și abundă în trimiteri la prevederi legale, concret la argumentele expuse de el, instanța de apel a omis să formuleze răspunsuri clare.

Mai mult, instanța de apel s-a abătut de la obiectul concret al procesului, prin urmare dânsul a fost lipsit obiectiv de posibilitatea de a cunoaște din ce cauză nu au fost luate în considerație argumentele sale.

A evidențiat că, odată ce Consiliul municipal Chișinău a format un nou bun imobil, iar acest bun imobil formează obiect material al acțiunii în judecată depuse de el, instanța de judecată urma obligatoriu să verifice respectarea de către proprietar a tuturor etapelor de formare a unui nou bun imobil prevăzute exhaustiv de Legea nr. 354 din 28 octombrie 2004.

Or, în cazul de referință, Consiliul municipal Chișinău a încălcat procedura legală de formare a bunului imobil, care, de fapt, reprezintă esența acestei decizii, iar în felul respectiv a fost afectată de ilegalitate în întregime decizia însuși nr. 7/13-26 din 10 iunie 2020.

A subliniat recurentul că argumentele lui expuse în această privință, au fost ignorate de către Curtea de Apel Chișinău.

Cu referire la prevederile art. 2, 7 alin. (1) și 14 alin. (1) din Legea cu privire la formarea bunurilor imobile, a remarcat că administrația publică locală nu a respectat consecutivitatea stabilită, or la dosarul administrativ prezentat instanței de judecată nu se regăsesc mai multe înscrisuri conform consecutivității stabilite.

Astfel, art. 15 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 354 din 28 octombrie 2004 prevede expres că la cererea de formare a bunului imobil se anexează acordul scris, după caz, al titularilor cu ale căror drepturi este grevat imobilul și/sau al proprietarilor imobilelor adiacente care pot fi lezați în drepturi la formarea bunului imobil.

Același lucru este stabilit și la art. 17 alin. (2) lit. c) din aceeași lege cu referire la particularitatea formării bunului imobil proprietate a statului sau a unității administrativ-teritoriale.

A menționat că în cazul de referință intimații au ignorat cu desăvârșire aceste prevederi legale, or despre acordul proprietarilor imobilelor adiacente nici nu se spune absolut nimic, cu atât mai mult că un astfel de acord nici nu a fost solicitat.

La fel, a subliniat că nimeni nici nu a solicitat acordul proprietarului construcției (casă de locuit individuală) situată pe terenul cu nr. cadastral XXXXX când a fost separată o porțiune din acest teren în contul formării noului teren nr. 2, astfel, s-a ajuns la situația în care hotarul terenului nou-format trece nemijlocit pe linia peretelui acestei construcții (planul lotului este anexat la decizie și este parte componentă a acesteia), fapt care este inadmisibil și urmează a fi apreciat critic de către instanța de recurs.

Reieșind din prevederile art. 598 alin. (1) Cod civil, a menționat că distanța de 60 cm față de linia de hotar a fost ignorată cu desăvârșire însuși de către administrația publică locală, iar acest fapt afectează legalitatea deciziei contestate.

Plus la aceasta, art. 18 din Legea nr. 354 din 28 ianuarie 2004 prevede elaborarea proiectului de formare a bunului imobil, încheierea unui act de constatare pe teren. Toate aceste aspecte au fost ignorate de către administrația publică locală, care a încălcat consecutivitatea stabilită de lege privind formarea bunurilor imobile, din care cauză decizia contestată nr. 7/13-26 din 10 iunie 2020 este ilegală și urmează a fi anulată.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 9 noiembrie 2021, în ședință publică.

Din materialele dosarului rezultă că la 29 noiembrie 2021, Veaceslav Pahomii a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 9 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 133-134).

Tot actele cauzei atestă că decizia motivată din 9 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentului Veaceslav Pahomii, prin intermediul oficiului poștal, la 11 ianuarie 2022, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele dosarului (f. d. 154).

Se mai constată că la 25 ianuarie 2022, Veaceslav Pahomii a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 9 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 136-141).

Astfel, recursul depus de Veaceslav Pahomii împotriva deciziei din 9 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău este în termen.

La 23 februarie 2022, în adresa Consiliului municipal Chișinău și Primăriei municipiului Chișinău a fost expediată copia recursului depus de Veaceslav Pahomii, cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 159), fiind recepționată la 1 martie 2022, ceea ce se atestă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 160).

Cu toate acestea, Consiliul municipal Chișinău și Primăria municipiului Chișinău nu și-au valorificat acest drept procedural și nu au depus referințe.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Veaceslav Pahomii, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2)

art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) Cod administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de

aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Veaceslav Pahomii.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Veaceslav Pahomii se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu